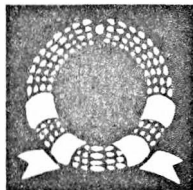

Нашы юбіляры

ІВАН СЯМЁНАВІЧ РОЎДА

Споўнілася 50 гадоў вядомаму беларускаму лінгвісту, дэкану філалагічнага факультэта, доктару філалагічных навук, прафесару І.С. Роўда.

Іван Сямёнавіч Роўда нарадзіўся 13 чэрвеня 1953 г. у г. п. Мядзель Мінскай вобласці. Пасля заканчэння школы паступіў на аддзяленне беларускай мовы і літаратуры філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. З 1977 г. вучыўся ў аспірантуры пры БДУ. У 1980 г. абараніў кандыдацкую дысертацию "Міжмоўная аманія ва ўмовах руска-беларускага і беларуска-рускага білінгвізму".

У 1996 г. І.С. Роўда абараніў доктарскую дысертацию "Лексічныя лакуны і сродкі іх кампенсацыі (параўнальнае сістэмна-функцыянальнае даследаванне беларускай і рускай моў)", якая стала важным этапам у распрацоўцы тэарэтычных і прыкладных пытанняў беларуска-рускага двухмоўя. Некаторыя вынікі гэтай працы адлюстраваліся ў навуковай манаграфіі "Рознаўзроўневая намінацыйная адпаведнасць беларускай і рускай моў (у сувязі з праблемай лексічных лакунаў)" (1999).

З 1975 г. Іван Сямёнавіч працуе на кафедры рускай мовы БДУ спачатку выкладчыкам, потым – дацэнтам, з 1997 г. – прафесарам. У 1999 г. І.С. Роўда быў абраны на пасаду загадчыка кафедры рускай мовы.

З 1996 па 2002 г. Іван Сямёнавіч працаваў на пасадзе намесніка дэкана філалагічнага факультэта БДУ, а ў 2002 г. быў абраны дэканам.

І.С. Роўда – вучань і паслядоўнік выдатнага беларускага мовазнаўца і педагога Паўла Паўлавіча Шубы. Ён клапаціўся падтрымлівае і развівае традыцыі шубінскай навуковай школы, важнейшым накірункам якой з'яўляецца вывучэнне асаблівасцей функцыянавання рускай мовы ў Беларусі. Іван Сямёнавіч вядзе на філалагічным факультэце студэнцкі семінар "Моўная намінацыя і ўзаемадзеянне рускай і беларускай моў", узначальвае навуковы калектыў, які працуе над тэмай "Даследаванні руска-беларускіх моўных кантактаў ва ўмовах білінгвізму", кіруе дысертациямі ў межах данай праблематыкі, з'яўляецца навуковым кансультантам па напісанню доктарскіх дысертаций.

Іван Сямёнавіч – аўтар больш за 150 навуковых і вучэбна-метадычных публікацый. У сферы яго навуковых інтарэсаў супастаўляльнае вывучэнне рускай і беларускай моў, тэарэтычныя і практычныя пытанні лексікалогіі, словаўтварэння, граматыкі, выкладання рускай мовы як замежнай. Шматпланавасць тэматыкі работ І.С. Роўды сведчыць пра яго шырокую эрудыцыю: "Псеўдаэквівалентная лексіка ў мове білінгваў" (Веснік БДУ. Сер. 4. 1980. № 1), "Эксперыментаў як метада выяўлення і папярэджання памылак у мове вучняў" (Народная асвета. 1984. № 6), "Матэрыялы для вучэбнага слоўніка лінгвістычнай тэрміналогіі" (Мн., 1988), "Руская мова ў гульнях: сцэнарыі відэафільма" (Прага, 1989), "Аб міжмоўных паронімах" (Русский язык. Вып. 2. Мн., 1982), "Новае ў жыцці – новае ў лексіцы" (Ceskoslovenska rusistika. 1989. № 1), "Аб нацыянальна-культурнай семантыцы чэшскай мовы" (Веснік БДУ. Сер. 4. 1991. № 1), "Лексічныя лакуны і сродкі іх запаўнення" (Русский язык. Вып. 11. Мн., 1991), "Да пытання аб імпліцытным аналітызме" (Мн., 1994), "Структурныя тыпы функцыянальна-семантычных палёў у супастаўляемых мовах" (Браціслава, 1999), "Моўнае дзяленне сутак" (даклад на міжнароднай навуковай канферэнцыі ў Віцебску ў 1999 г.), "Лінгвістычная русістыка ўніверсітэта на рубяжы стагоддзяў" (Веснік БДУ. Сер. 4. 2001. № 2) і г. д. Геаграфія публікацый І.С. Роўды таксама шырокая: Мінск, Гродна, Віцебск, Масква, Прага, Баку, Львоў, Кіеў, Харкаў, Пляцігорск, Беласток, Рэгенсбург, Браціслава.

Іван Сямёнавіч выкладаў рускую мову на курсах у Фінляндыі, Італіі, Вялікабрытаніі. На працягу трох гадоў працаваў у Чэхіі.

Асобае месца ў навукова-педагагічнай дзейнасці прафесара І.С. Роўды займае стварэнне падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў для агульнаадукацыйных і вышэйшых навучальных устаноў. Ён сааўтар вучэбна-метадычнага комплексу па беларускай мове для пачатковай школы, у прыватнасці вучэбных праграм для 11- і 12-гадовага навучання, чатырох падручнікаў (1–4 класы), якія вытрымалі пяць перавыданняў, двух слоўнікаў, дапаможніка для настаўнікаў "Тэсты па беларускай мове. 1–3 клас". Іван Сямёнавіч таксама адзін з аўтараў падручнікаў "Руская мова. Культура вуснага і пісьмовага маўлення" для 5 і 6 класаў школ з рускай мовай навучання і аналагічных падручнікаў для беларускамоўных школ. Ён аб'яднаў вакол сябе калектыв аўтараў, у выніку працы якога былі створаны вучэбны дапаможнік для школьнікаў "Руская мова ў тэстах і каментарыях" (у 3-х частках), дапаможнікі для 5–9 класаў агульнаадукацыйных школ, гімназій, ліцэяў "Кантрольныя тэсты па рускай мове", пяць дапаможнікаў для абітурыентаў. І.С. Роўда – сааўтар комплексу падручнікаў і вучэбных дапаможнікаў па сучаснай рускай мове для ВНУ Беларусі. Зараз пад яго кіраўніцтвам ствараецца камп'ютэрны курс па рускай мове для студэнтаў філалагічнага факультэта БДУ.

І.С. Роўда вядзе вялікую навукова-арганізацыйную работу. Ён з'яўляецца старшынёй Савета па абароне кандыдацкіх і доктарскіх дысертацый па спецыяльнасцях "Руская мова" і "Беларуская мова" пры БДУ, а таксама членам шэрага іншых спецыялізаваных саветаў па абароне дысертацый. Пад яго кіраўніцтвам у БДУ праводзяцца міжнародныя і рэспубліканскія канферэнцыі: "Руская мова ў зменлівым сусвеце" (2000), "Шубінскія чытанні" (2001), "Руская мова: сістэма і функцыянаванне" (2002). Іван Сямёнавіч з'яўляецца рэдактарам шэрага зборнікаў навуковых прац і матэрыялаў міжнародных канферэнцый, адказным рэдактарам часопіса "Веснік БДУ" (Сер. 4).

Іван Сямёнавіч – высокакваліфікаваны спецыяліст, таленавіты педагог, добры арганізатар і тактоўны кіраўнік. Калегі і вучні глыбока паважаюць яго за высокі прафесіяналізм і лепшыя чалавечыя якасці: добразычлівасць, чуласць, справядлівасць, сціпласць.

Супрацоўнікі філалагічнага факультэта шчыра віншуюць Івана Сямёнавіча Роўду з юбілеем і жадаюць яму добрага здароўя, асабістага шчасця, удачы і доўгай плённай навуковай і педгагічнай працы.

**Дэканат філалагічнага факультэта,
кафедра рускай мовы**